

GEN 3.5 METEOROLOGIJOS PASLAUGOS

GEN 3.5.1 ATSAKINGOJI TARNYBA

Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos yra atsakinga už meteorologijos paslaugų teikimą aviacijai.

Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos

Rudnios g. 6
09300 Vilnius, Lietuva
Phone:+370 5 275 11 94
Fax: +370 5 272 88 74

LHMT atsakinga už aerodromų prognozių ir perspėjimų, zoninių prognozių žemųjų lygių skrydžiams, SIGMET ir AIRMET informacijos Vilniaus FIR/UIR, vėjo poslinkio perspėjimų Vilniaus aerodrome rengimą ir sklaidą, meteorologines konsultacijas, o Vilniaus, Kauno ir Palangos aerodromuose – už:

- orų stebėjimo ir pranešimų rengimo paslaugas;
- priešskrydinės meteorologinės informacijos teikimą žiniavietai;
- meteorologinės informacijos teikimą oro eismo paslaugų tarnyboms.

Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų Aviacijos bazės Oro operacijų grupės Oro operacijų paramos eskadrilės Meteorologijos grandis yra atsakinga už meteorologijos paslaugų teikimą aviacijai Šiaulių aerodrome:

Lakūnų g. 3
77103 Šiauliai, Lietuva
Phone:+370 41 59 21 04
Fax: +370 41 59 21 92

Meteorologas
Phone:+370 45 50 70 10
Fax: +370 5 211 38 98
AFS: EYSAYMYX

Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų Aviacijos bazės Oro operacijų grupės Oro operacijų paramos eskadrilės Meteorologijos grandis yra atsakinga Šiaulių aerodrome už:

- orų stebėjimo ir pranešimų rengimo paslaugas;
- priešskrydinės meteorologinės informacijos teikimą;
- meteorologinės informacijos teikimą oro eismo paslaugų tarnyboms.

Valstybės įmonė „Oro navigacija“ yra atsakinga už Automatinę aerodromo informacijos sistemą (ATIS):

Valstybės įmonė „Oro navigacija“

Skrydžių valdymo sistemų priežiūros skyrius
B. Karvelio g. 25
02184 Vilnius, Lietuva
Phone:+370 706 94 502
Fax: +370 706 94 522

Paslaugos yra teikiamos pagal sąlygas, numatytas šiuose ICAO dokumentuose:

- 3 priedas Meteorologijos paslaugos tarptautinei oro navigacijai;
- Doc 7030 Regioninės papildomosios procedūros, EUR regionas, 3 dalis - Meteorologija;
- Doc 7754 Oro navigacijos planas, EUR regionas.

Šių sąlygų neatitikimai pateikti [GEN 1.7](#) skyriuje.

GEN 3.5.2 ATSAKOMYBĖS ZONA

Erdvė, kurioje teikiamos meteorologijos paslaugos, yra Vilniaus FIR/UIR. LHMT šioje erdvėje vykdo Meteorologinių stebėjimų tarnybos (MWO) funkcijas.

GEN 3.5.3 METEOROLOGINIAI STEBĖJIMAI IR PRANEŠIMAI

Stoties pavadinimas Vietos indeksas	Stebėjimų rūšis ir dažnis, aut. įranga	MET pranešimų rūšys, TREND prognozės	Stebėjimų sistema ir vieta	Darbo valandos	Turima klimatologinė informacija
1	2	3	4	5	6
KAUNAS INTL EYKA	Reguliarieji kas pusvalandį, specialieji, AWOS	METAR, SPECI, METAR AUTO, SPECI AUTO, MET REPORT, SPECIAL, MET REPORT AUTO, SPECIAL AUTO	SFC vėjo jutikliai: optoelektroniniai kaušeliniai anemometrai ir vėjarodės 320/290 M nuo RWY 08/26 paslinktųjų slenksčių. RVR įranga: transmisometrai 280 M nuo RWY 08/26 paslinktųjų slenksčių ir ties RWY 08/26 vidurio tašku. Debesomačiai: 826 M nuo DTHR RWY 08 ir 1055 M nuo DTHR RWY 26. Slėgio, oro temperatūros, oro drėgnumo jutikliai: meteorologinių stebėjimų aikštelėje 320 M nuo RWY 08 paslinktojo slenksčio. Gyvsidabrio barometras AWOS darbo kambaryje.	H24	Klimato lentelės AVBL
PALANGA INTL EYPA	Reguliarieji kas pusvalandį, specialieji, AWOS	METAR, SPECI, METAR AUTO, SPECI AUTO, MET REPORT, SPECIAL, MET REPORT AUTO, SPECIAL AUTO	SFC vėjo jutikliai: ultragarsiniai jutikliai 287 M nuo DTHR RWY 01 ir 305 M nuo DTHR RWY 19. RVR įranga: transmisometrai 304 M nuo DTHR RWY 01 ir 331 M nuo DTHR RWY 19. Debesomačiai: lazeriniai debesomačiai 871 M nuo DTHR RWY 01 ir 836 M nuo DTHR RWY 19. Slėgio, oro temperatūros, oro drėgnumo jutikliai: slėgio jutiklis ant vėjo jutiklio stiebo DTHR RWY 19, oro temperatūros ir drėgmės jutikliai ant abiejų vėjo jutiklių stiebų DTHR RWY 01/19. Skaitmeninis barometras AWOS kambaryje.	H24	Klimato lentelės AVBL
ŠIAULIAI INTL/CIV/MIL EYSA	Reguliarieji kas pusvalandį, specialieji, MIDAS IV	METAR, SPECI, METAR AUTO, MET REPORT, SPECIAL, MET REPORT AUTO, TREND	SFC vėjo jutikliai: du ultragarsiniai jutikliai 374/338M nuo RWY 14L/32R slenksčių. RVR įranga: transmisometrai 390/347 M nuo RWY 14L/32R slenksčių ir ties RWY 14L/32R vidurio tašku. Debesomačiai: 1045/655 M nuo RWY 14L/32R slenksčių. Slėgio, oro temperatūros ir oro drėgnumo jutikliai: du jutikliai 374/338 M nuo THR RWY 14L/32R. Skaitmeninis barometras skrydžių valdymo bokšte MET įrangos MIDAS IV patalpose.	H24	Klimato lentelės AVBL

Stoties pavadinimas Vietos indeksas	Stebėjimų rūšis ir dažnis, aut. įranga	MET pranešimų rūšys, TREND prognozės	Stebėjimų sistema ir vieta	Darbo valandos	Turima klimatologinė informacija
1	2	3	4	5	6
VILNIUS INTL EYVI	Reguliarieji kas pusvalandį, Specialieji, AWOS	METAR, SPECI, MET REPORT, SPECIAL, TREND	SFC vėjo jutikliai: ultragarsiniai jutikliai 450 M nuo THR RWY 01 ir 370 M nuo THR RWY 19. RVR įranga: transmisometrai 333 M nuo THR RWY 01, 340 M nuo THR RWY 19 ir ties RWY 01/19 vidurio taško. Debesomačiai: lazeriniai debesomačiai 885 M nuo THR RWY 01 ir 1022 M nuo THR RWY 19. Slėgio, oro temperatūros, oro drėgnumo jutikliai: slėgio jutiklis ant vėjo jutiklio stiebo THR RWY 19, oro temperatūros ir drėgmės jutikliai ant abiejų vėjo jutiklių stiebų. Skaitmeninis barometras AWOS kambaryje.	H24	Klimato lentelės AVBL

1 Orų stebėjimų pranešimai

Orų stebėjimų pranešimai yra:

Reguliarieji pranešimai

EYVI AD – kas pusvalandį (H+20 ir H+50) METAR ir MET REPORT pavidalu;

EYKA AD, EYPA AD ir EYSA AD – kas pusvalandį (H+20 ir H+50) METAR, MET REPORT, METAR AUTO ir MET REPORT AUTO pavidalu.

Specialieji pranešimai

Specialieji stebėjimai atliekami laikotarpiu tarp reguliariųjų stebėjimų, kai įvyksta ženklus meteorologinių sąlygų pablogėjimas ar pagerėjimas, joms pasiekiant nustatytas ribas ar išeinant iš jų, kaip nurodyta ICAO 3 priede. Papildomai naudojami specialieji kriterijai QNH pokyčiams bei kilimo ir tūpimo tako naudojimo krypties pokyčiams. Specialiųjų stebėjimų pranešimai išleidžiami kaip:

- SPECI, skirti platinimui už jų kilmės aerodromo ribų,
- vietiniai specialieji (SPECIAL), skirti platinimui jų kilmės aerodrome.

METAR, SPECI, METAR AUTO ir SPECI AUTO pranešimai platinami už jų kilmės aerodromo ribų AFTN kanalu. EYVI METAR pranešimai įtraukiami į Rygos VOLMET transliacijas.

Vietiniai pranešimai rodomi automatizuotos meteorologinių stebėjimų sistemos monitoriuose ATS tarnybose, o meteorologinė informacija iš vietinių pranešimų platinama ATIS transliacijų būdu.

Automatiniai pranešimai rengiami nedalyvaujant stebėtojui.

EYVI ir EYSA į METAR/SPECI ir vietinius reguliariusius ir specialiuosius pranešimus įtraukiama TREND prognozė.

EYSA į METAR/SPECI ir TREND įtraukiama aerodromo būklės spalvinė informacija, skirta tik karinei aviacijai.

2 Stebėjimo sistemos ir veikimo procedūros

Visuose aerodromuose įdiegtos automatizuotos orų stebėjimo sistemos (AWOS). Automatiniai stebėjimai papildomi stebėtojo atliekamais meteorologiniais stebėjimais (matomumo, debesų tipo ir /arba kiekio, kai kurių esamųjų orų reiškinių, kilimo ir tūpimo tako paviršiaus būklės informacija bei papildoma informacija). Atitinkamose ATS tarnybose, žiniavietėse ir aerodromo tarnybose yra tikruoju laiku veikiantys orų monitoriai, kuriuose rodomi visi AWOS matuojami ir stebėtojų rankiniu būdu įvesti duomenys. EYVI, EYKA ir EYPA visi monitoriuose rodomi duomenys atnaujinami kas 10 sekundžių. EYSA monitoriuose rodomos duomenų vertės atnaujinamos tuomet, kai jos išmatuojamos AWOS.

Priežeminis vėjas. Priežeminio vėjo greitis ir kryptis matuojami kaušeliniais anemometrais ir vėjarodėmis arba ultragarsiniais vėjo jutikliais, įrengtais abiejuose RWY galuose prie THR zonų ant stiebų 10 M aukštyje virš žemės paviršiaus.

EYKA vėjo jutikliai yra optoelektroniniai kaušeliniai anemometrai ir vėjarodės, EYVI, EYPA ir EYSA vėjo jutikliai yra ultragarsiniai. Vėjo greičio matavimo vienetai yra mazgai (KT). METAR pranešimuose nurodoma vėjo krypties tikrosios šiaurės atžvilgiu ir vėjo greičio 10 minučių vidurkiai, vėjo krypties svyravimai per praėjusias paskutines 10 minučių (sudaryti iš dviejų vėjo krypties svyravimo ribinių dydžių) ir vidutinio vėjo greičio svyravimai (gūšiai) per praėjusias paskutines 10 minučių. Išleidžiamuose pranešimuose visuomet nurodomi vėjo jutiklio, nurodančio išleidimo metu naudojamą RWY tūpimo zoną (TDZ), matavimo duomenys. Vietiniuose pranešimuose nurodoma ir perduodama į ATIS transliacijai magnetinė vėjo kryptis ir greitis (2 minučių vidurkis), vėjo krypties svyravimai ir vėjo greičio svyravimai (gūšiai) per praėjusias paskutines 10 minučių. ATS tarnybų tikruoju laiku veikiančiuose orų monitoriuose rodomi visi vėjo duomenys, tarp jų ir šoninės bei priešinės ar pavėjinės vėjo dedamosios, gaunami iš atitinkamų prie RWY įrengtų vėjo jutiklių.

Matomumas. Matomumas matuojamas transmisometrais apytikriai 2,5 M aukštyje virš RWY arba, jei reikia, stebėtojo nustatomas vizualiai, ir pranešimuose nurodomas metrais.

Visų aerodromų METAR/SPECI pranešimuose nurodomas dominuojantis matomumas (10 minučių vidurkio vidutinis dydis), nustatomas parenkant jį iš visų matavimo vietų. Kai matomumas skirtingomis kryptimis yra nevienodas ir mažiausias matomumas skiriasi nuo dominuojančio matomumo ir jis yra

- a) mažesnis nei 1500 M;
- b) mažesnis nei 50% dominuojančio matomumo ir mažesnis nei 5000 M,

tuomet METAR/SPECI pranešime mažiausias matomumas taip pat nurodomas (kartu su jo pagrindinės krypties nuoroda arba be jos).

EYKA ir EYPA automatiniuose METAR/SPECI pranešimuose nurodoma matomumo dydis (10 minučių vidurkis) matavimo vietoje, atitinkančioje matavimo metu naudojamo RWY TDZ zoną.

EYVI, EYKA ir EYPA vietiniuose pranešimuose nurodomas matomumas (1 minutės vidurkis) matavimo vietoje, atitinkančioje matavimo metu naudojamo RWY TDZ zoną. EYSA vietiniuose pranešimuose nurodomas matomumo dydis (1 minutės vidurkis) visose trijose matavimo vietose.

Visuose aerodromuose ATS tarnybų tikruoju laiku veikiančiuose orų monitoriuose rodomi matomumo matavimo duomenys (1 minutės vidurkis) visose jų matavimo vietose prie RWY.

RWY matomumo nuotolis. RWY matomumo nuotolis (RVR) nustatomas, naudojant transmisometrų matavimo duomenis.

RVR apskaičiuojamas iš transmisometru matuojamo meteorologinio nuotolio (MOR) dydžio, fono skaisčio duomenų ir RWY žiburių šviesos intensyvumo. RVR nurodomas metrais ir pranešamas, kai arba matomumas arba RVR yra mažesnis už 1500 M. RVR pranešimo žemutinė riba yra 50 M, o viršutinė – 2000 M. METAR pranešimuose nurodomas RVR yra apskaičiuotas RVR 10 minučių vidurkio dydis, naudojant MOR matavimo vietoje, atitinkančioje matavimo metu naudojamo RWY TDZ zoną, ir 100% RWY žiburių šviesos intensyvumą.

EYVI, EYKA ir EYSA vietiniuose pranešimuose nurodomas RVR yra 1 minutės RVR vidurkio dydis, apskaičiuotas naudojant MOR visose matavimo vietose prie RWY ir RWY žiburių šviesos intensyvumą:

- a) kai RWY žiburiai įjungti, – tuo metu esantį žiburių šviesos intensyvumą tame RWY;
- b) kai RWY žiburiai išjungti (ar jiems esant įjungtiems su mažiausiu šviesos intensyvumu, laukiant operacijų atnaujinimo), – optimalų žiburių šviesos intensyvumą, kuris būtų taikomas vyraujančiomis sąlygomis.

EYPA vietiniuose pranešimuose nurodomas RVR yra 1 minutės RVR vidurkis, apskaičiuotas naudojant MOR abiejose matavimo vietose prie RWY ir 100% RWY žiburių šviesos intensyvumą.

ATS tarnybų tikruoju laiku veikiančiuose orų monitoriuose rodomi RVR matavimo duomenys (1 minutės vidurkis) visose jų matavimo vietose prie RWY.

Esamieji orai. Esamieji orai stebimi naudojant transmisometruose įmontuotus esamųjų orų jutiklius, perkūnijos jutiklį ir papildomai nustatomi stebėtojo.

Esamieji orai pranešimuose nurodomi pagal ICAO 3 priedo reikalavimus.

Debesuotumas. Visuose aerodromuose naudojami lazeriniai debesomačiai nustatyti debesų pado aukščiui ir debesuotumui ar vertikaliam matomumui tais atvejais, kai dangus užstotas oro drumsties ir debesų padas nenustatomas.

Debesomačiai įrengti prie ILS MM abiejuose RWY galuose. Debesų pado aukštis ar vertikalusis matomumas pranešimuose nurodomas pėdomis virš aerodromo aukščio. Debesų pado aukštis METAR/SPECI pranešimuose nurodomas 100 pėdų žingsniais iki 10000 pėdų. Debesų pado aukščio ir debesuotumo skaičiavimams naudojamas ICAO rekomenduojamas algoritmas.

EYVI, EYKA ir EYPA vietiniuose pranešimuose debesų padas nurodomas 50 pėdų žingsniais iki 300 pėdų (įskaitant) ir 100 pėdų žingsniais nuo 300 pėdų iki 10000 pėdų, o vertikalusis matomumas – 50 pėdų žingsniais iki 300 pėdų (įskaitant) ir 100 pėdų žingsniais nuo 300 pėdų iki 2000 pėdų. EYSA vietiniuose pranešimuose debesų padas nurodomas 100 pėdų žingsniais iki 10000 pėdų, o vertikalusis matomumas – 100 pėdų žingsniais iki 2000 pėdų. Vietiniuose pranešimuose nurodomi tik operatyvinės svarbos debesys (debesys, kurių pado aukštis

žemiau 5000 pėdų bei kamuoliniai lietaus ar bokštiniai kamuoliniai bet kokiame aukštyje). Debesų tipą, kai to reikia, nustato ir nurodo pranešimuose (išskyrus visiškai automatinius) stebėtojas. EYKA ir EYPA automatiniuose pranešimuose debesų tipas nurodomas kaip „nenustatomas“, naudojant kodą ///. EYSA automatiniuose pranešimuose debesų tipas nenurodomas kaip „nenustatomas“.

ATS tarnybų tikroju laiku veikiančiuose orų monitoriuose rodomi debesų pado aukščio, debesuotumo ir debesų tipo duomenys abiejose jų matavimo vietose RWY galuose. EYVI aerodromo ATS tarnybų orų monitoriuose papildomai rodomi debesų pado aukščio matavimo momentiniai (kas 30 sekundžių) duomenys.

Oro temperatūra ir rasos taško temperatūra. Oro temperatūra ir drėgnumas (iš kurio apskaičiuojama rasos taško temperatūra) EYKA aerodrome matuojama apsaugotais nuo saulės spindulių jutikliais, įrengtais meteorologinėje aikštelėje 2 M aukštyje virš žemės paviršiaus, o EYVI, EYPA ir EYSA aerodromuose – jutikliais, įrengtais ant vėjo jutiklių stiebo abiejuose RWY galuose. Visi matuojami duomenys atnaujinami kas 60 sekundžių. ATS tarnybų tikroju laiku veikiančiuose orų monitoriuose rodomi oro temperatūros ir rasos taško temperatūros duomenys.

Atmosferos slėgis. QNH ir QFE reikšmėms apskaičiuoti naudojami pagrindinių ir rezervinių skaitmeninių aviacinių barometrų matuojami duomenys. Visi matuojami duomenys atnaujinami kas 60 sekundžių. Visuose pranešimuose nurodoma QNH reikšmė sveikaisiais hektopaskaliais. ATS tarnybų tikroju laiku veikiančiuose orų monitoriuose rodomos QNH ir QFE reikšmė hektopaskaliais. EYVI, EYKA ir EYPA ATS tarnybų orų monitoriuose papildomai rodomos QNH ir QFE reikšmė gyvsidabrio stulpelio coliais ir milimetrais. EYSA ATS tarnybų orų monitoriuose papildomai rodomos QNH ir QFE reikšmė gyvsidabrio stulpelio milimetrais.

Papildoma informacija. METAR ir SPECI pranešimuose nurodoma informacija apie vėjo poslinkį, parengta remiantis orlaivių įgulų pranešimais, ir informacija apie RWY paviršiaus būklę, gauta iš aerodromo priežiūros tarnybų. Vietiniuose pranešimuose (išskyrus automatinius) stebėtojas nurodo informaciją apie vėjo poslinkį išilgai kilimo ar artėjimo tūpti trajektorijos bei kitą informaciją, gautą iš orlaivių įgulų per ATS padalinius (įskaitant smarkią ir vidutinę blašką ar apledėjimą).

EYSA aerodrome abiejuose RWY galuose RWY paviršiaus būklės jutikliais matuojama RWY paviršiaus temperatūra, vandens sluoksnio storis ir jo užšalimo temperatūra.

GEN 3.5.4 PASLAUGŲ RŪŠYS

1 Meteorologinė informacija priešskydiniam planavimui

Įgulos nariams ir/arba kitiems, susijusiems su skrydžiais darbuotojams prašant, EYVI aerodrome jie konsultuojami tiesiogiai. EYKA, EYPA ir EYSA konsultacijos teikiamos tik telefonu iš Prognozių ir perspėjimų skyriaus Aviacinių prognozių poskyrio, įsikūrusio EYVI aerodrome.

Skrydžio dokumentai teikiami tarptautiniams ir, jei reikia, vidaus skrydžiams. Skrydžio dokumentus sudaro: ypatingųjų orų reiškiniių žemėlapiai, aukštuminio vėjo ir aukštuminės oro temperatūros žemėlapiai bei išskridimo, paskirties, atsarginių aerodromų paskutiniai galiojantys METAR/SPECI pranešimai ir TAF prognozės; paskutinė galiojanti SIGMET informacija skrydžio maršrute ir žemųjų lygių skrydžiams skirta AIRMET informacija.

Pastaba. EYSA, EYKA, EYPA prašymu reikiama skrydžio dokumentai siunčiami faksu arba elektroniniu paštu iš Prognozių ir perspėjimų skyriaus Aviacinių prognozių poskyrio.

2 Meteorologinė informacija bendrajai aviacijai

Bendrosios aviacijos (IFR ir VFR) žemųjų skrydžių lygių zonos orų prognozės rengiamos GAMET forma atviru santrumpų tekstu, joje pateikiama informacija žemiau FL100. GAMET zonos prognozės sudaromos kas 6 valandos šviesiu paros metu ir kitu paros metu pagal sutartį su vartotojais ir perduodamos ne vėliau kaip prieš 1 valandą iki jų galiojimo pradžios.

GAMET prognozės susideda iš dviejų skirsniių ir apima šią informaciją: 1-asis skirsnis – priežeminio vėjo greitis, pažemio matomumas ir jį bloginantys reiškiniai, ypatingieji orų reiškiniai ir debesuotumas oktantai ir padas nuo žemės paviršiaus, apledėjimas, turbulencija, galiojanti SIGMET informacija Vilniaus FIR, 2 skirsnis – barinės sistemos, jų išsidėstymo, judėjimo ir raidos prognozė, aukštuminiai vėjai ir aukštuminė oro temperatūra, kiti debesys, neįrašyti į 1 skirsnį, užšalimo lygis prognozuojamas mažiausias QNH dydis, jūros paviršiaus temperatūra ir būklė (bangų aukštis), vulkaniniai debesys.

Prireikus sudaromos GAMET prognozių korektyvos ir išleidžiama AIRMET informacija.

Sudaromos 5 zonų GAMET prognozės, kaip nurodyta schemoje šio skyriaus pabaigoje.

Prognozes galima gauti visuose Lietuvos aerodromuose.

3 Žemojo lygio ypatingųjų orų reiškinių sinoptiniai žemėlapiai (SWL)

SWL žemėlapiai išleidžiami: 0600 UTC laiku - fiksuotam prognozės laikui 0900 UTC ir 0900 UTC laiku - fiksuotam prognozės laikui 1200 UTC. Žemėlapyje pateikiama skrydžio sąlygų prognozė skrydžiams iki FL100 Vilniaus FIR ir toliau Europoje; prognozė galioja laikotarpiu nuo 3 valandų prieš fiksuotąjį laiką ir iki 3 valandų po jo. Žemėlapyje nurodoma slėgio centrų ir priežeminių frontų padėtis, jų judėjimo kryptis ir greitis, ypatingųjų orų reiškinių zonų ribos fiksuotuoju laiku. Santrumpos „AMD“ ir „COR“ atitinkamai nurodo pakeistą ar pataisytą prognozę. Aukščių nuorodos žemėlapyje pateikiamos hektopėdomis virš žemės lygio (AGL). SWL žemėlapiai platinami pagal susitarimą su naudotojais.

4 Kita meteorologinė informacija

Vilniaus aerodromo žiniavietėje galima gauti meteorologinių palydovų teikiamus vaizdus, apimančius Europos regioną. Vilniaus aerodromo žiniavietėje taip pat galima gauti dviejų meteorologinių Doplerio tipo radiolokatorių, įrengtų Laukuvoje (Vakarų Lietuvoje) ir Trakų Vokėje (netoli nuo Vilniaus aerodromo), vaizdus.

Aviacijos sporto ar pramogų mėgėjai (sklandytojai, karšto oro balionų pilotai ir pan.), norėdami gauti tam tikrą specifinę meteorologinę informaciją, turi kreiptis į LHMT ir susitarti dėl informacijos gavimo sąlygų.

GEN 3.5.5 PRANEŠIMAI, KURIUOS TURI PATEIKTI NAUDOTOJAI

1 Skrydžių rengėjas, kuriam reikalingos meteorologinės paslaugos arba esančių meteorologinių paslaugų pakeitimai (konsultacijos, skrydžio dokumentai ar kita meteorologinė informacija, reikalinga reguliariesiems skrydžiams), apie tai turi pranešti Prognozių ir perspėjimų skyriaus Aviacinių prognozių poskyriui iš anksto, ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį, apie:

- planuojamus naujus maršrutus ar naujos rūšies skrydžių operacijas;
- reguliariųjų skrydžių tvarkaraščių ilgalaikius pokyčius;
- kitus planuojamus pokyčius, galinčius turėti įtakos meteorologinėms paslaugoms.

2 Prognozių ir perspėjimų skyriaus Aviacinių prognozių poskyris turi būti įspėtas, rengiant nereguliuosius skrydžius, jei:

- skrydžiai vyks Europoje – ne vėliau kaip prieš 3 valandas iki to laiko, kai prašoma informacijos, konsultacijos ir/ar skrydžio dokumentų;
- skrydžiai vyks už Europos ribų – ne vėliau kaip prieš 12 valandų iki to laiko, kai norima gauti informaciją, konsultaciją ir/ar skrydžio už Europos ribų dokumentus.

3 Pranešimuose apie atskirus skrydžius Prognozių ir perspėjimų skyriaus Aviacinių prognozių poskyriui turi būti pateikiama ši informacija:

- išskridimo aerodromas ir numatomas išskridimo laikas;
- paskirties aerodromas ir numatomas atskridimo laikas;
- skrydžio maršrutas ir kreiserinis lygis;
- atsarginiai aerodromai;
- skrydžio rūšis – valdomasis skrydis pagal VFR ar IFR skrydis;
- kokios rūšies meteorologinės informacijos reikia orlaivio įgulai: skrydžio dokumentų ar/ir informacijos ar konsultacijos;
- kuriam laikui pageidaujama informacija, konsultacija ir/ar skrydžio dokumentai.

Jei skrydis atidėtas, paankstintas ar atšauktas, naudotojas ar įgulos narys kiek galėdamas anksčiau turi informuoti Prognozių ir perspėjimų skyriaus Aviacinių prognozių poskyrį.

GEN 3.5.6 STEBĖJIMAI IŠ ORLAIVIŲ

Skrisdamos per Vilniaus FIR/UIR, orlaivių įgulos kaip galima greičiau atitinkamam ATS padaliniui praneša apie bet kuriuo skrydžio tarpsniu atliktus stebėjimus:

- specialiuosius, kai pasitaiko vidutinė arba smarki turbulencija, vidutinis arba smarkus apledėjimas, perkūnija, audra, kruša, šqualas, vulkaninių pelenų debesys;
- kitus (nereguliuosius) stebėjimus, kai pasitaiko tokios meteorologinės sąlygos (pvz., vėjo poslinkis) kurios, orlaivio įgulos vado nuomone, gali turėti poveikį skrydžių saugai arba gerokai sumažinti kitų orlaivių skrydžių veiksmingumą.

Stebėjimai, apie kuriuos nebuvo galima pranešti skrydžio metu, pranešami kaip galima greičiau jau atvykus.

Stebėjimų duomenis iš orlaivių ATS padalinys visada perduoda Prognozių ir perspėjimų skyriaus Aviacinių prognozių poskyriui.

GEN 3.5.7 VOLMET PASLAUGOS

Nėra.

GEN 3.5.8 SIGMET IR AIRMET PASLAUGOS

MWO pavadinimas Vietos indeksas	Valandos	FIR arba CTA	SIGMET rūšis ir galiojimo laikas	Specialiosios procedūros	ATS tarnyba	Papildoma informacija
1	2	3	4	5	6	7
Prognozių ir perspėjimų skyriaus Aviacinių prognozių poskyris EYVI	H24	Vilnius FIR	SIGMET - neviršija 4 HR, VA SIGMET- neviršija 6 HR AIRMET - neviršija 4 HR	NIL	Vilnius ACC/APP	NIL

1 Rajono meteorologinės priežiūros (sekimo) tarnyba

Prognozių ir perspėjimų skyriaus Aviacinių prognozių poskyris vykdo ir meteorologinės priežiūros (sekimo) tarnybos (MWO) funkcijas.

Prognozių ir perspėjimų skyriaus Aviacinių prognozių poskyris rengia Vilniaus FIR SIGMET informaciją apie esamus ir/arba prognozuojamus šiuos ypatinguosius meteorologinius reiškinius:

- a) perkūniją:
 - paslėptinę,
 - įterptinę,
 - dažną,
 - škvalų linijoje,
 - paslėptinę su kruša,
 - įterptinę su kruša,
 - dažną su kruša,
 - škvalų linijoje su kruša;
- b) turbulenciją:
 - smarkią turbulenciją;
- c) apledėjimą:
 - smarkų apledėjimą,
 - smarkų apledėjimą dėl ledijančio lietaus;
- d) vulkaninių pelenų debesis;
- e) radioaktyviuosius debesis.

SIGMET informacija yra rengiama. Eilės numeris nurodo SIGMET informacijos kiekį, išleistą FIR nuo einamosios dienos 0001 UTC. SIGMET informacijos galiojimo laikotarpis neviršija keturių valandų. SIGMET pranešimai Vilniaus FIR apie vulkaninių pelenų (VA) debesį pagrindžiami konsultacine informacija, teikiama iš vulkaninių pelenų konsultacinių centrų (VAAC) Londone arba Tulūzoje. Išleidžiamų pranešimų apie VA Vilniaus FIR galiojimo laikotarpis didinamas iki šešių valandų. Ši informacija siunčiama į tarptautinius meteorologinių duomenų bankus. Prognozių ir perspėjimų skyriaus Aviacinių prognozių poskyris savo ir kaimyninių MWO SIGMET informaciją perduoda ACC ir ATC.

AIRMET informacija išleidžiama skrydžiams žemiau FL100 ir rengiama atviru santrumpų tekstu anglų kalba, jei faktiniai ir/ arba numatomi orų reiškiniai (nurodyti ICAO 3 priedo, II dalies, 6 priedėlio 2.1.4 punkte), galintys turėti įtakos žemųjų lygių skrydžių saugai, nebuvo įrašyti į GAMET prognozės 1 skirsnį. AIRMET informacija siunčiama į tarptautinį meteorologinių duomenų banką ir ATC bei ACC.

Orlaivių įgulų pranešimai apie vėjo poslinkį įtraukiami į METAR/SPECI ir vietinius pranešimus (išskyrus automatinius).

2 Perspėjimo paslaugos

Aerodromų perspėjimus EYVI, EYKA, EYPA aerodromams rengia Prognozių ir perspėjimų skyriaus Aviacinių prognozių poskyris. Perspėjimuose pateikiama informacija apie meteorologines sąlygas, kurios gali neigiamai veikti stovėjimo aikštelėse esančius orlaivius, aerodromo įrengimus, ar turi reikšmės RWY valymo darbams atlikti. Perspėjimai rengiami, kai yra arba numatomi vienas ar keli iš šių reiškinių:

EYVI:

- ledijantys krituliai;
- smarkus snygis, trunkantis ilgiau kaip 2 val;
- vėjas, kai jo greitis viršija 15 m/s ir daugiau.

EYKA:

- ledijantys krituliai;
- smarkus snygis, trunkantis ilgiau kaip 2 val;
- oro temperatūros perėjimas iš teigiamos į neigiamą.

EYPA:

- ledijantys krituliai;
- smarkus snygis, trunkantis ilgiau kaip 2 val;
- vėjas, kai jo greitis ir/arba gūšiai viršija 25 m/s ir daugiau;
- škvalas.

Aerodromo perspėjimų tekstas rengiamas lietuvių kalba, naudojant skaitines reikšmes, ir platinami pagal tarnybų sąveikos technologijas. Aerodromo perspėjimų galiojimo laikas yra ne ilgesnis kaip 4 valandos.

Perspėjimai apie vėjo poslinkį EYVI aerodrome grindžiami orlaivių įgulų pranešimais, gautais per ATS tarnybas. Jie rengiami naudojant ICAO patvirtintas santrumpas ir skaitines reikšmes bei platinami pagal tarnybų sąveikos technologijas. Vėjo poslinkio perspėjimų galiojimo laikas yra ne ilgesnis kaip 1 valanda. Papildomai informacija apie vėjo poslinkį, gauta iš ATS tarnybų, įtraukiama į METAR/SPECI ir vietinius pranešimus.

Aerodromo ir vėjo poslinkio perspėjimai turi būti laikomi atšauktais automatiškai, pasibaigus jų galiojimo laikui. Jei meteorologinis reiškinys išlieka toliau, išleidžiamas naujas perspėjimas su kitu eilės numeriu ir tolesniam galiojimo laikotarpiui. Perspėjimų numeracija pradeda kiekvieną parą 0001 UTC laiku atskirai kiekvienam aerodromui.

GEN 3.5.9 KITOS AUTOMATINĖS METEOROLOGIJOS PASLAUGOS

Automatinės aerodromo informacijos sistemos (ATIS) paskirtis – teikti informaciją apie aerodrome esančias sąlygas atskrendantiems į aerodromą ir išskrendantiems iš jo orlaiviams. ATIS pranešime yra visa pilotui reikalinga informacija, jam galutinai apsisprendžiant artėti tūpti ir tūpti bei apsisprendžiant kilti.

ATIS dekoduojamuose MET REPORT AUTO pranešimuose bus praleista ir neskaitoma lauko CLOUD TYPE reikšmė NOT AVBL.

GEN 3.5.10 METEOROLOGINIS INFORMAVIMAS AERODROMUOSE

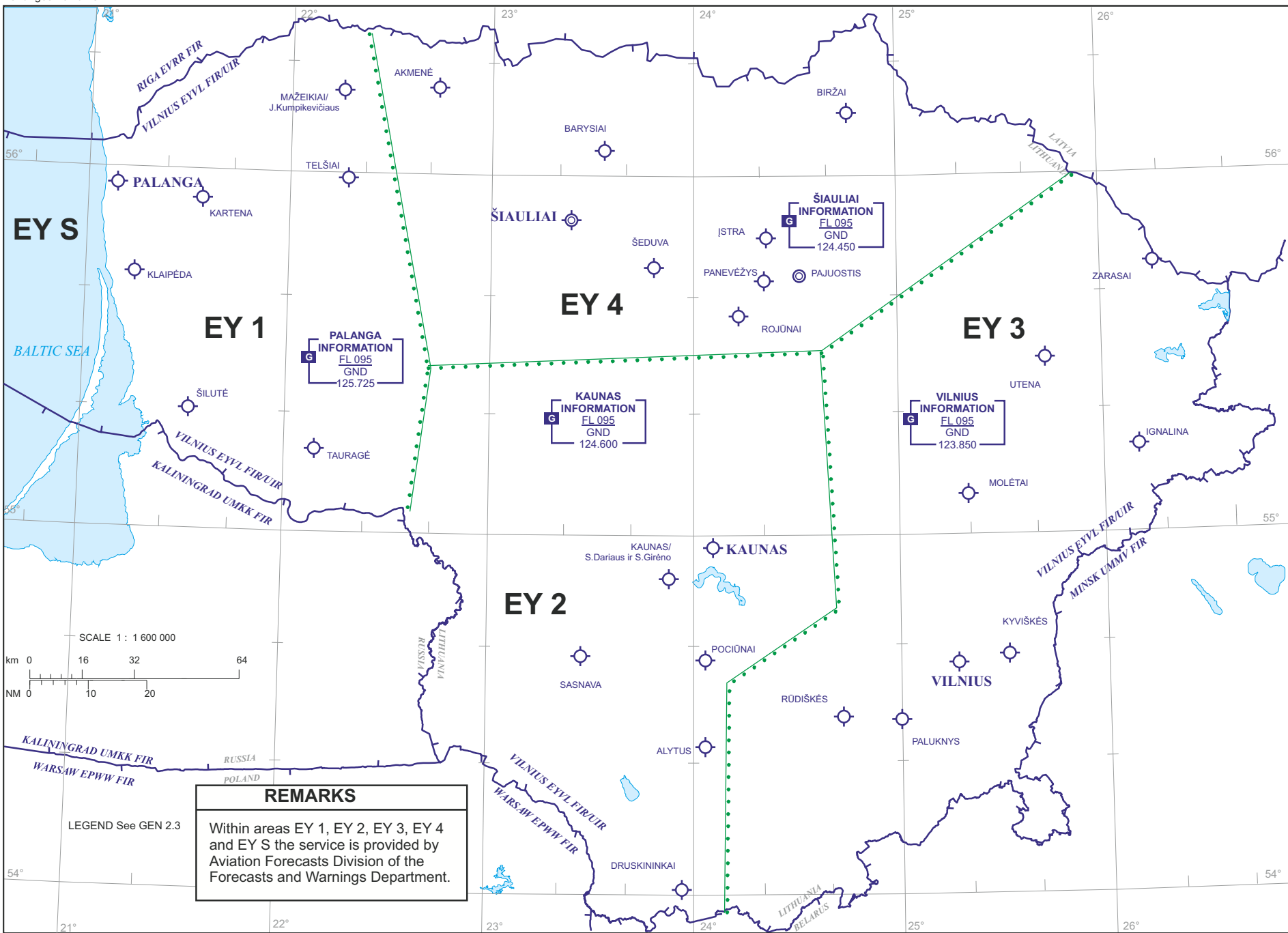
Meteorologinės informacijos teikimo aerodromuose detalės yra pateiktos konkrečiau aerodromo AD 2 dalyje.

Santrumpos, naudojamos skrydžio dokumentuose, žemėlapiuose ir konsultacijose, yra pateiktos konkrečiau aerodromo AD 2.11 lentelėje.

Žemėlapiai	
S – Priežeminis (einamasis žemėlapis)	T – Tropopauzės žemėlapis
U – Aukštuminio vėjo ir oro temperatūros (einamasis žemėlapis)	SWH – Aukštojo lygio ypatingųjų orų reiškinių (žemėlapis)
P – Prognozinis aukštuminio vėjo ir oro temperatūros žemėlapis	SWM – Viduriniojo lygio ypatingųjų reiškinių (žemėlapis)
W – Ypatingųjų orų reiškinių žemėlapis	SWL – Žemojo lygio ypatingųjų reiškinių (žemėlapis)

Priešskrydinė informacija ir konsultacijos	Skrydžio dokumentacijos rūšis
P – Asmeninė konsultacija	C – Žemėlapiai
T – Telefonas	CR – Profilis
TV – Vidinė televizija	PL – Atviri santrumpų tekstai
D – Savitamos žiniavietės displėjus	

Changes: remarks.

SPECIALUSIS TUŠČIAS PUSLAPIS